Notatka w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym przedsięwzięcia polegającego na budowie rosyjsko - niemieckiego rurociągu północnoeuropejskiego (odcinek pełnomorski)

1. Podstawa prawna postępowania

Gazociąg północnoeuropejski (zwany również gazociągiem północnym) jest przedsięwzięciem wymagającym przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, zgodnie z Konwencją o ocenach oddziaływana na środowisko w kontekście transgranicznym (Dz. U. z 1999 r., Nr 96, poz. 1110) – (Konwencja z Espoo – Załącznik I pkt. 18: „rurociągi ropy naftowej i gazu o dużych przekrojach").

Minister Środowiska, zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902 z późn. zm.), jest odpowiedzialny za zapewnienie udziału Rzeczypospolitej Polskiej w postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym.

2. Przeprowadzone dotąd etapy postępowania

- Pierwsze informacje o planowanym przez konsorcjum Nord Stream gazociągu północnoeuropejskim zostały przekazane krajom nadbałtyckim w czasie spotkania w Hamburgu w kwietniu 2006 roku. Był to etap prac przygotowawczych poprzedzających oficjalne wszczęcie procedury oceny oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym.
- **Wszczęcie postępowania nastąpiło w listopadzie 2006 roku,** kiedy Rzeczpospolita Polska została powiadomiona o planowanym przedsięwzięciu polegającym na „budowie rosyjsko – niemieckiego rurociągu północnoeuropejskiego (odcinek pełnomorski)", zgodnie z artykułem 3 Konwencji z Espoo.

  Wraz z powiadomieniem kraje pochodzenia (państwa na terenie których realizowana będzie inwestycja: **Dania**, **Finlandia**, **Niemcy**, **Szwecja** oraz **Rosja** - która nie jest stroną Konwencji z Esopo ale zadeklarowała udział w procedurze) przekazały *„Dokument Informacyjny Projektu"* – stanowiący wstępną informację o planowanym przedsięwzięciu. Państwa pochodzenia wyznaczyły termin na przekazanie odpowiedzi na powiadomienie (16 lutego 2007 roku).
- **Minister Środowiska przekazał dokumentację opisującą inwestycję do Wojewodów Zachodniopomorskiego, Pomorskiego oraz Warmińsko – Mazurskiego** zgodnie z artykułem 3 ust. 8 Konwencji z Espoo oraz z artykułem 66 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska, z prośbą o zapewnienie udziału społeczeństwa i zainteresowanych organów admin[illegible] z obszaru ob[illegible]entualnym oddziaływa[illegible]

o przygotowanie projektów stanowisk na temat udziału Polski w postępowaniu. Wystąpiono również z prośbą o opinię do wybranych organów centralnych (Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Ministra Gospodarki, Ministra Gospodarki Morskiej, Ministra Spraw Zagranicznych, Głównego Inspektora Ochrony Środowiska) oraz do niektórych pozarządowych organizacji ekologicznych.

- **W dniu 16 lutego 2007 roku stronom pochodzenia przekazano odpowiedź na powiadomienie**, w której potwierdzono udział Rzeczypospolitej Polskiej w postępowaniu oraz określono oczekiwania dotyczące zawartości ostatecznej dokumentacji oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (raportu).

  W ww. stanowisku zwrócono między innymi uwagę, że Polska rezerwuje sobie prawo do wzięcia udziału w postępowaniu na prawach strony pochodzenia, bowiem inwestycja wkracza w obszar wyłącznej strefy ekonomicznej RP (na południe od Bornholmu – obszar o nieuregulowanej granicy wyłącznej strefy ekonomicznej między Polską a Danią).

- **Przedstawiciele strony polskiej biorą udział w roboczych spotkaniach stron** narażonych w wyniku realizacji inwestycji (**Dania, Estonia, Finlandia, Litwa, Łotwa, Niemcy, Polska, Szwecja, Rosja**). W trakcie spotkań dyskutowane są bieżące problemy związane z postępowaniem transgranicznym i omawiane są kolejne etapy postępowania.

  Obecny etap postępowania był przedmiotem dwóch ostatnich spotkań stron: w Berlinie (21-22 sierpnia br.) oraz w Allinge (Bornholm – 8-9 października br.).

  W Berlinie (21-22 sierpnia br.) inwestor (konsorcjum Nord Stream) poinformował, że zamierza zmienić przebieg gazociągu w trzech miejscach. Jeden z nowych odcinków obejmował zmianę z przebiegu gazociągu w obszarze położonym na południe od wyspy Bornholm na przebieg w obszarze na północ od wyspy (Zmiana trasy oznacza, że strona polska nie będzie stroną pochodzenia w przedmiotowym postępowaniu bowiem lokalizacja gazociągu, którą inwestor zamierza zaproponować w końcowej dokumentacji pozostaje poza obszarem polskiej wyłącznej strefy ekonomicznej.).

- W związku z planowaną przez inwestora zmianą przebiegu gazociągu (nie przeanalizowaną w *„Dokumencie informacyjnym projektu"* oraz nie poddaną konsultacjom społecznym wynikającym z art. 3 ust. 8 Konwencji z Espoo), stronom narażonym przekazano przygotowany przez inwestora uzupełniający dokument (*„Informacja o projekcie – Status trasy gazociągu Nord Stream przez Morze Bałtyckie"* z października 2007). Strony pochodzenia umożliwiły przekazanie ewentualnych nowych uwag wynikających ze zmiany trasy.

  W Polsce nowa informacja o projekcie została udostępniona do udziału społeczeństwa i na podstawie zebranych uwag przygotowano stanowisko, przekazane **w dniu 18 stycznia 2008 roku** stronom pochodzenia (kopia stanowiska w załączeniu). W stanowisku tym utrzymano wymagania odnośnie zawartości końcowej dokumentacji oceny oddziaływania na środowisko określone w odpowiedzi na powiadomienie z dnia 16 lutego 2007 roku. Dodatkowo sformułowano kilka dodatkowych wymagań, między innymi podkreślono, że w przypadku rozpatrywania przez inwestora wariantu, w którym gazociąg byłby

transgranicznego oddziaływania na środowisko tego przedsięwzięcia z uwzględnieniem oddziaływania na efekty społeczno – gospodarcze dla miejscowości turystycznych położonych na zachodnim wybrzeżu Polski (bezpieczeństwo, jakość wody itp.), a także na funkcjonowanie i możliwości rozwoju portu w Świnoujściu. W przypadku zagrożenia oddziaływaniem transgranicznym wymagana będzie analiza wariantów wyjścia na ląd w Niemczech na terenach położonych bardziej na zachód.

- **W dniach 6 – 7 lutego w Hamburgu odbyło się kolejne robocze spotkanie stron postępowania z inwestorem.** W czasie spotkania zaprezentowano stanowiska państw narażonych, związane ze zmianą planowanego przebiegu gazociągu oraz przedyskutowano kwestię zawartości dokumentacji oceny oddziaływania na środowisko (raportu) na podstawie udostępnionej przez inwestora roboczej wersji tego dokumentu. Zaproponowano, aby przed złożeniem końcowej wersji dokumentacji do państw pochodzenia, inwestor udostępnił do zaopiniowania kolejną, bardziej rozbudowaną i uwzględniającą nowe uwagi wersję roboczą tego dokumentu. Nastąpi to prawdopodobnie w drugiej połowie kwietnia 2008 roku.